

Nota reserves en voorzieningen 2017

Inhoud

1. Inleiding
2. Wet- en regelgeving en definities
3. Functies van reserves en voorzieningen
4. Vorming en besteding van reserves en voorzieningen
5. Rentetoevoeging aan reserves
6. Beschrijving van reserves en voorzieningen en voorstellen met betrekking tot het toekomstig gebruik
7. Ingangsdatum

1. Inleiding

De nota die nu voor u ligt is een actualisatie van de nota reserves en voorzieningen vastgesteld door de raad op 18-06-2014 en geeft uitvoering aan het bepaalde in artikel 10 van de Financiële verordening gemeente Bedum. Conform dit artikel worden in de nota “Reserves en Voorzieningen” de regels vermeld voor de reserves en voorzieningen van de gemeente Bedum.

Met deze nota stelt uw raad het kader vast voor de omvang van de reserves en voorzieningen. Het geeft inzicht in het beleid dat wordt gevoerd ten aanzien van de reserves en voorzieningen.

Een periodieke herziening van het aantal en de omvang van de reserves en voorzieningen is zowel vanuit bestuurlijk als vanuit bedrijfseconomisch oogpunt bezien noodzakelijk.

Aangezien de omstandigheden voortdurend wijzigen, moet het reserve- en voorzieningenbeleid regelmatig aan die gewijzigde omstandigheden worden getoetst en eventueel aangepast. Dit behoort door de gemeenteraad te gebeuren aangezien het bij reserves deels gaat om het bestemmen van vrij besteedbaar vermogen.

Hiermee wordt optimaal inhoud gegeven aan het budgetrecht van de gemeenteraad.

De vorming alsmede het gebruik van de reserves en voorzieningen heeft een nauwe relatie met de begroting en de rekening. Bij de behandeling van de begroting en de rekening komt de totale financiële positie van de gemeente aan de orde. Op dat moment worden meestal de keuzes gemaakt. Artikel 21 van de Financiële verordening geeft aan, dat in de paragrafen en staat van reserves en voorzieningen bij de begroting ingegaan wordt op het verloop van de gemeentelijke reserves en voorzieningen.

Artikel 21 luidt als volgt:

1. In de paragrafen en staat van reserves en voorzieningen wordt bij de begroting de verwachte ontwikkeling, inclusief de voorgenomen onttrekkingen en toevoegingen, van de reserves en voorzieningen aangegeven.
2. In het jaarverslag wordt verantwoording afgelegd over het verloop van de reserves en voorzieningen.

Daarbij dient een relatie te worden gelegd met de nota, genoemd in artikel 10 van de financiële verordening. Met het vaststellen van de begroting geeft de raad invulling aan zijn budgetrecht en aan het college de bevoegdheid over de reserves en voorzieningen te beschikken, zoals in de paragrafen en staat van reserves en voorzieningen is verwoord.

In de in deze nota opgenomen hoofdstukken worden de volgende onderwerpen behandeld :

- Wet- en regelgeving en definities;
- Functies van reserves en voorzieningen;
- Vorming en besteding van reserves en voorzieningen;
- Rentetoevoeging aan reserves en inflatiecorrectie aan voorzieningen;
- Beschrijving van reserves en voorzieningen;
- Ingangsdatum nota.

2. Wet- en regelgeving en definities

2.1 Wet- en regelgeving

De uitgangspunten voor het actualiseren van reserves en voorzieningen worden onder andere bepaald door de geldende verslaggevingsvoorschriften.

De geldende verslaggevingsvoorschriften worden beschreven in het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV). Hierin worden de volgende definities gegeven:

In de artikelen 43 en 44 van bovenstaand Besluit worden reserves en voorzieningen nader uitgewerkt.

Artikel 43

1. In de balans worden de reserves onderscheiden naar:
 - a) de algemene reserve
 - b) bestemmingsreserves
2. Een bestemmingsreserve is een reserve waaraan de raad een bepaalde bestemming heeft gegeven.

Artikel 44

1. Voorzieningen worden gevormd wegens:
 - a) verplichtingen en verliezen waarvan de omvang op de balansdatum onzeker is, doch redelijkerwijs te schatten
 - b) op de balansdatum bestaande risico's ter zake van bepaalde te verwachten verplichtingen of verliezen waarvan de omvang redelijkerwijs is te schatten
 - c) kosten die in een volgend begrotingsjaar zullen worden gemaakt, mits het maken van die kosten zijn oorsprong mede vindt in het begrotingsjaar of in een voorafgaand begrotingsjaar en de voorziening strekt tot gelijkmatige verdeling van lasten over een aantal begrotingsjaren;
 - d) de bijdragen aan toekomstige vervangingsinvesteringen met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven.
2. Tot de voorzieningen worden ook gerekend van derden verkregen middelen die specifiek besteed moeten worden, met uitzondering van de voorschotbedragen, bedoeld in artikel 49, onderdeel b, BBV (uitzondering is: de van de Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren);
3. Voorzieningen worden niet gevormd voor jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume.

2.2 Definities

Reserves

Reserves zijn vermogensbestanddelen die zijn aan te merken als eigen vermogen en die bedrijfseconomisch gezien vrij te besteden zijn. Het in bedrijfseconomische zin vrij besteedbaar zijn van de reserve wil zeggen dat tot het moment van daadwerkelijke aanwending er altijd voor gekozen kan worden om op basis van een politieke heroverweging de reserve op te heffen en in te zetten voor een ander doel.

Kenmerkend voor reserves is, dat ze:

- worden gevormd door bestemming van het resultaat
- vrij besteedbaar zijn
- tot het eigen vermogen behoren

Nadere uitsplitsing reserves

Algemene reserve

De algemene reserve bestaat uit de componenten van het eigen vermogen waaraan de gemeenteraad geen bepaalde bestemming heeft gegeven. Tot de algemene reserve worden derhalve gerekend alle reserves, niet zijnde een bestemmingsreserve. Op een algemene reserve ligt dus geen bestemming waardoor de algemene reserve vrij besteedbaar is. Binnen onze gemeente is er wel sprake van “claims” op de algemene reserve. Bij claims gaat het om bedragen vanuit de algemene reserve waarop op grond van een begrotingswijziging een bestemming ligt.

Bestemmingsreserves

Onder bestemmingsreserves worden verstaan alle reserves waaraan door de raad een bepaalde bestemming is gegeven. In principe kan de raad de gegeven bestemming en de omvang aanpassen tot aan het moment dat er verplichtingen worden aangegaan.

Voorzieningen

Voorzieningen zijn passief posten in de balans, die een schatting geven van de voorzienbare lasten in verband met risico's en verplichtingen, waarvan de omvang en/of het tijdstip van optreden per de balansdatum min of meer onzeker zijn, en die oorzakelijk samenhangen met de periode voorafgaande aan die datum.

Er zijn vier categorieën voorzieningen, te weten:

- voorzieningen voor verplichtingen en risico's (art. 44, lid 1a en 1b BBV)
- voorzieningen ter egalisatie van kosten (art. 44, lid 1c BBV)
- voorzieningen voor bijdragen aan toekomstige vervangingsinvesteringen (art. 44, lid 1d BBV)
- voorzieningen voor middelen van derden waarvan de bestemming gebonden is (art. 44, lid 2 BBV)

Kenmerkend voor de voorzieningen voor verplichtingen en risico's is dat ze moeten worden gevormd door het nemen van een last en ze een verplichte bestedingsrichting hebben. Het gaat bij deze voorzieningen om min of meer onzekere verplichtingen die te zijner tijd tot schulden kunnen worden, zoals garantstellingen e.d. of om voorzieningen die een schatting betreffen van de lasten voortvloeiend uit risico's die samenhangen met de bedrijfsvoering, zoals rechtsgedingen, reorganisaties e.d.

De voorzieningen ter egalisatie van kosten worden gevormd ter egalisatie van in de tijd onregelmatig gespreide kosten, zoals groot onderhoud. Op facultatieve basis kunnen dergelijke voorzieningen worden gevormd, mits:

- sprake is van kosten die in een volgend begrotingsjaar zullen worden gemaakt, maar waarvan de oorsprong wel (mede) ligt in het begrotingsjaar of in een voorafgaand begrotingsjaar;
- de voorziening strekt tot gelijkmatige verdeling van de lasten over een aantal begrotingsjaren.

Het gaat dan over (toekomstige) lasten waar de gemeente niet onderuit kan. Hierbij valt met name te denken aan het cyclisch (terugkerend) onderhoud van kapitaalgoederen zoals bijvoorbeeld gebouwen.

Een voorziening moet altijd financieel onderbouwd zijn in verband met de noodzakelijk geachte omvang (bijv. door middel van een meerjarig onderhoudsplan gebouwen). Ze dienen naar beste schatting dekkend te zijn voor de achterliggende verplichtingen en risico's. Ze mogen niet groter of kleiner zijn dan de geschatte omvang van verplichtingen of risico's waarvoor ze zijn ingesteld.

Exploitatie-overschotten die voortkomen uit de heffing van tarieven bij derden worden als bestemmingsreserve of als voorziening gepresenteerd, afhankelijk van het bestaan van een restitutieplicht. Indien tarieven worden geheven, waarvan de besteding gebonden is – dat wil zeggen dat de middelen moeten worden teruggegeven als ze niet aan het specifieke doel, waarvoor ze geheven zijn, worden uitgegeven – dan vallen deze middelen als ze niet in het begrotingsjaar worden besteed onder de voorzieningen. Indien de besteding niet dusdanig is gebonden dat de middelen teruggegeven moeten worden als ze niet aan het doel waarvoor ze geheven zijn worden besteed, dan dienen ze onder de bestemmingsreserves te worden opgenomen.

3. Functies van reserves en voorzieningen.

Reserves en voorzieningen kunnen de volgende betekenis (functie) hebben voor de gemeente:

1. Financieringsfuncties: investeringen in kapitaalgoederen worden gefinancierd met langlopende middelen. Dit kan in de vorm van vreemd vermogen (langlopende geldleningen en/of voorzieningen) of eigen vermogen (reserves).
2. Bestedingsfunctie: een reservering om de realisering van activa/projecten mogelijk te maken. In deze gevallen wordt het gereserveerde bedrag gebruikt voor de betaling van investeringsuitgaven.
3. Bufferfunctie: het mogelijk maken om onverwachte tegenvallers op te vangen.
4. Inkomensfunctie: de door de reserve gegenereerde / bespaarde rente kan worden ingezet als dekkingsmiddel.
5. Verplichtingenfunctie: de vorming van een voorziening om aan toekomstige financiële verplichtingen te kunnen voldoen.

3.1 Financieringsfunctie.

Van belang is hierbij de Wet financiering decentrale overheden (Wet Fido). Deze wet beoogt een solide financieringswijze van de decentrale overheden te bevorderen en schommelingen van rentelasten zo veel mogelijk te beperken.

De financiering van kapitaalgoederen kan geschieden door het gebruiken van de reserves en voorzieningen (interne financiering) of anderzijds door het aantrekken van vaste geldleningen (vaste financiering). Bij gebruik van reserves (eigen vermogen) en voorzieningen (vreemd vermogen) behoeft geen beroep te worden gedaan op de geld- en kapitaalmarkt. Indien op grond van een raadsbesluit een reserve of voorziening wordt aangewend vervalt automatisch de financieringsfunctie en moet via de kapitaalmarkt een vaste geldlening worden aangetrokken ter vervanging van de weggevallen financieringsmiddelen.

3.2 Bestedingsfunctie.

Bij de bestedingsfunctie gaat het om middelen die worden gebruikt om de realisering van activa/projecten mogelijk te maken. In deze gevallen wordt het gereserveerde bedrag gebruikt voor de dekking (van de kapitaallasten) van investeringsuitgaven.

3.3 Bufferfunctie

De algemene reserve dient als bufferfunctie voor het opvangen van eventuele onvoorziene uitgaven (incidenteel), waarmee in de planning geen rekening is gehouden en die noodzakelijkerwijs dienen plaats te vinden.

Hierbij kan men denken aan :

- financiële risico's waarvoor geen bestemmingsreserve of voorzieningen zijn gevormd, of waarvoor elders in de begroting geen financiële middelen zijn gereserveerd, omdat er nog geen getrouwe kwantificering van de risico's kan plaatsvinden;
- het opvangen van eventuele rekeningstekorten;
- het opvangen van een eventueel begrotingstekort.

Een financiële buffer is dus noodzakelijk om te voorkomen dat onverwachte tegenvallers dwingen tot bezuinigingen of tot een drastische beleidsbijstelling. Deze financiële buffer wordt uitgedrukt in het weerstandsvermogen. Het beleidskader voor het weerstandsvermogen is vastgelegd in de nota "Weerstandsvermogen gemeente Bedum", door uw raad vastgesteld op 29 maart 2012.

3.4 Inkomensfunctie.

Van een deel van de algemene reserve komt de rente structureel ten goede aan de exploitatie. Deze rente vormt een stukje inkomen voor afdekking van de normale uitgaven van de gemeente. Nadeel van deze constructie is dat, indien de reserve wordt gebruikt, dit inkomen voor afdekking van de uitgaven (gedeeltelijk) wegvalt. Er ontstaat dan een tekort op de begroting. Met het structureel toerekenen van rente aan de exploitatie dient daarom terughoudend te worden omgegaan. Derhalve wordt alleen de rente van de “niet vrij aanwendbare algemene reserve” toegevoegd aan de exploitatie. Omdat deze reserve uitsluitend bestemd is voor aanwending bij extreme calamiteiten, is het verantwoord om de rente structureel toe te voegen aan de exploitatie.

3.5 Verplichtingenfunctie.

De verplichtingenfunctie heeft betrekking op voorzieningen. Een voorziening heeft een karakter van een verplichting die de gemeente heeft aangegaan en waarvoor de benodigde middelen beschikbaar moeten zijn. Een voorbeeld is het (groot)onderhoud van gebouwen.

4. Vorming en besteding van reserves en voorzieningen.

Voor de vorming en besteding van de reserves is in het kader van het budgetrecht een expliciet besluit van de raad nodig. Dit past binnen het algemene kenmerk van een reserve: de vrije besteedbaarheid.

Gedurende het jaar is er een aantal vaste momenten waarop er voorstellen kunnen worden gedaan met betrekking tot de reserves:

- Bij de vaststelling van de begroting;
- Bij de vaststelling van de jaarrekening;
- Bij de behandeling van de nota "Reserves en voorzieningen".

Daarnaast is het mogelijk om gedurende het jaar voorstellen aan de raad te doen voor vorming c.q. aanwending van reserves met betrekking tot specifieke onderwerpen.

Met het oog op een adequate bedrijfsvoering heeft u op 22 december 2005, besloten de bevoegdheid tot het doen van stortingen in en onttrekkingen aan de bestemmingsreserves te delegeren aan het college.

De toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves komen in de begroting ("Overzicht baten en lasten" en de "Staat van reserves en voorzieningen") en in de jaarrekening ("Programmarekening" en "Mutaties in de reserves") specifiek tot uitdrukking.

Voor de vorming van een voorziening is een besluit nodig van de raad waarin de uitgangspunten worden vastgelegd. Voor voorzieningen geldt echter in mindere mate dat toevoegingen en onttrekkingen apart inzichtelijk worden gemaakt. Het is niet verplicht om, zoals bij reserves het geval is, bij de begroting en jaarrekening de toevoegingen en onttrekkingen specifiek te benoemen. De omvang van voorzieningen is immers bepaald aan de hand van verwachte verplichtingen, waardoor er geen sprake meer is van vrije besteedbaarheid. Het college kan binnen de aangegeven uitgangspunten bij de instelling van de voorziening handelen.

Voor de raad bestaat de mogelijkheid om bij de behandeling van de "Nota reserves en voorzieningen" een oordeel te vormen over de voorzieningen.

Voor zowel reserves als voorzieningen geldt dat er duidelijke uitgangspunten moeten liggen met betrekking tot:

- doelstelling waarvoor reserve of voorziening is ingesteld;
- de toevoegingen en onttrekkingen;
- een eventueel vast te stellen boven- en/of ondergrens.

De nota "Reserves en voorzieningen" geeft bovenstaande uitgangspunten aan.

5. Rentetoevoeging aan reserves

Door het vormen van reserves en voorzieningen wordt vermogen afgezonderd. Door de reserves en voorzieningen te gebruiken als interne financieringsmiddelen (zie ook 3.1) wordt rente bespaard, die anders betaald had moeten worden voor het aantrekken van vreemd vermogen (leningen). Dit noemt men 'bespaarde rente'.

Ten aanzien van de bespaarde rente is een wijziging doorgevoerd in de begroting 2017. Ingaande 2017 wordt geen bespaarde rente meer berekend. Het berekenen van een rentevergoeding over het eigen vermogen (reserves) creëert een fictieve rentelast en leidt naar het oordeel van de commissie BBV tot het (onnodig) opblazen van de programmalasten en gaat daarmee ten koste van de eenvoud en transparantie. Derhalve adviseert de commissie BBV vanwege het verlangde inzicht, de eenvoud en transparantie deze systematiek niet meer toe te passen.

6. Beschrijving van reserves en voorzieningen en voorstellen met betrekking tot het toekomstig gebruik.

Hierna treft u een totaaloverzicht en een beschrijving per reserve en voorziening aan.
Het saldo per 1-1-2017 is gebaseerd op de cijfers die zijn opgenomen in de jaarrekening 2016.

OVERZICHT

RESERVES EN VOORZIENING

PER 1-1-2017

Reserves en voorzieningen per 1-1-2017

Algemene reserve		Saldo 1-1-2017
1	Niet vrij aanwendbaar	1.566.657
2	Vrije reserve	4.951.576
	Totaal algemene reserve	6.518.233

Bestemmingsreserves		Saldo 1-1-2017
3	Frictie personeelskosten	265.413
4	Spaarverlof	30.435
5	Ontsluiting Bedum	1.000.000
6	Overlopende budgetten	0
7	Instrumenten / uniformen	23.329
8	Kinderopvang	27.658
9	Groot onderhoud dorpshuizen	38.380
10	Gemeentelijk monumentenbeleid	11.601
11	Bovenwijkse kosten Ter Laan 4	117.903
12	Bovenwijkse kosten Vogelzanglocatie	15.121
13	Herstructureringsfonds	940.068
14	Onderhoud begraafplaatsen	467.339
15	Onderhoud wegen	1.545.853
16	Bruggen	102.497
17	Sociaal Domein	1.205.023
18	Scholenprogramma	0
19	Bevingsschadeherstel gemeentelijke gebouwen	0
	Totaal bestemmingsreserve	6.393.861

Voorzieningen		Saldo 1-1-2017
20	Wethouderspensioenen	1.832.286
21	Onderhoud gemeentelijke gebouwen	865.816
22	Egalisatie afvalstoffenheffing	157.305
23	Egalisatie rioolheffing	1.395.225
	Totaal voorzieningen	4.250.632

Totaal generaal	17.162.726
------------------------	-------------------

Algemene reserves

Nummer 1

Algemene reserve, niet vrij aanwendbaar		Stand per 1 januari 2017 : €	1.566.657
		Verwachte toevoegingen: €	--
		Verwachte onttrekkingen: €	24.368
Beschrijving doel etc.:			
Algemeen doel: de algemene reserve, niet vrij aanwendbaar, is nodig als buffer ter afdekking van risico's.			
Specifiek doel: door de raad is op 22-9-2005 besloten om de reservering voor de bouw van het gemeentehuis toe te voegen aan deze reserve. Vanuit deze reserve wordt jaarlijks een bijdrage aan de exploitatie gegeven gedurende 40 jaar.			
Gebruik reserve:			
Algemeen:	Jaarlijks wordt een bedrag van € 24.368,-- ten gunste van de exploitatie gebracht om de hogere kapitaallasten nieuwbouw gemeentehuis te dekken.		
Toevoeging:	Geen.		
Onttrekking:	Vanaf 2006 1/40 deel van € 974.720,-- is € 24.368,-- per jaar. De rente wordt toegevoegd aan de exploitatie.		
Boven-/ ondergrens:	Niet vastgesteld..		
Opmerkingen:	Geen		
Portefeuillehouder:	J.W. v.d. Kolk		
Budgethouder:	afdelingshoofd Middelen		
Balanspost:	2010001 (79100041)		

Algemene reserve, vrij aanwendbaar		Stand per 1 januari 2017 : €	4.951.576
		Verwachte toevoegingen: €	331.682
		Verwachte onttrekkingen: €	1.892.596
Beschrijving doel etc.:			
De algemene reserve is de buffer om niet voorzienbare uitgaven en risico's af te kunnen dekken. Daarnaast wordt de algemene reserve gebruikt om nieuwe beleidskeuzes financieel uitvoerbaar te maken.			
Gebruik reserve:			
Toevoeging:	Rekeningsaldi en overige. Toevoeging 2017: - saldo voorjaarsnota 2017 € 17.000 - rekeningssaldo 2016 € <u>314.682</u> Totaal € 331.682		
Onttrekking:	Diverse claims (zie opzet hieronder): Op basis van de bijgewerkte stand begroting 2017 (incl. meerjarenraming tot en met 2020) ligt er voor een bedrag van € 1.820.006 aan claims op de algemene reserve.		
Boven-/ ondergrens:	De nota "Weerstandsvormogen gemeente Bedum" is door uw raad op 29 maart 2012 vastgesteld. Hierin was de benodigde weerstandscapaciteit bepaald op € 3,6 miljoen. De risico's zijn in 2015 opnieuw beoordeeld en de benodigde weerstandscapaciteit is bepaald op € 2,8 miljoen. In de begroting 2017 is een bedrag van bijna € 4,5 miljoen aan beschikbare weerstandscapaciteit berekend. De vrij aanwendbare algemene reserve moet minimaal € 1 miljoen bedragen, uitgaande van een benodigde weerstandscapaciteit van € 2,8 miljoen en € 1,8 miljoen aan overige beschikbare weerstandscapaciteit.		
Opmerkingen:	Geen		
Portefeuillehouder:	J.W. v.d. Kolk		
Budgethouder:	afdelingshoofd Middelen		
Balanspost:	2010014 (79101040)		

Claims op de algemene reserve: bijgewerkt t/m voorjaarsnota 2017 (incl. mjr. t/m 2021)

Omschrijving	Bedrag
<ul style="list-style-type: none"> • ‘waar staat je gemeente onderzoek’ • co-financiering ILG 2014 - 2018 (meerjarenraming) • incidentele posten begroting 2017 • project ihkv herindeling • realisatie midoffice en KCC • projectleiding bouwkundige versterking onderwijshuisvesting • verkeersveiligheidsplan • programmaplan onderwijshuisvesting • Het groene ommetje (2017/3) • Informatiebeveiliging BMW (2017/4) 	<div>7.500</div> <div>60.000</div> <div>35.555</div> <div>6.778</div> <div>116.948</div> <div>15.000</div> <div>6.225</div> <div>1.592.000</div> <div>10.850</div> <div>41.740</div>
Totaal	1.892.596

Bestemmingsreserves

Nummer 3

Bestemmingsreserve:		Stand per 1 januari 2017 : €	265.413
Frictie personeelskosten		Verwachte toevoegingen: €	P.M.
		Verwachte onttrekkingen: €	P.M.
Beschrijving doel etc.:			
Het opvangen van schommelingen in de personeelskosten als gevolg van ziekte, vacatures, incidentele werkzaamheden etc.			
Gebruik reserve:			
Toevoeging:	Jaarlijkse onderuitputting op de personeelskosten.		
Onttrekking:	Bij tijdelijke invulling/inhuur derden i.v.m. ziekte, vacatures, incidentele werkzaamheden etc.		
Boven-/ ondergrens:	Niet vastgesteld.		
Opmerkingen:	Geen.		
Portefeuillehouder:	E. van Lente		
Budgethouder:	afdelingshoofd Concern		
Balanspost:	2020900 (79107020)		

Nummer 4

Bestemmingsreserve: Spaarverlof		Stand per 1 januari 2017 : €	30.435
		Verwachte toevoegingen: €	0
		Verwachte onttrekkingen: €	p.m.
Beschrijving doel etc.:			
Budget om in geval van opname van gespaard verlof door medewerkers externe ondersteuning te kunnen aantrekken.			
Gebruik reserve:			
Toevoeging:	Ingaande 2007 vinden er geen toevoegingen meer plaats. De regeling om verlof te sparen is ingaande 1 april 2006 afgeschaft, i.v.m. de komst van de levensloopregeling.		
Onttrekking:	Op het moment van opname spaarverlof bij het aantrekken van externe invulling.		
Boven-/ ondergrens:	De omvang van de bestemmingsreserve moet worden berekend op basis van het opgebouwd spaarverlof door medewerkers. Eind 2016 zijn dit nog drie medewerkers. De "waarde" van dit opgebouwd verlof bedraagt € 30.435.		
Opmerkingen:	Voor de continuïteit in het werk is het noodzakelijk om dit budget beschikbaar te hebben voor vervangende maatregelen. Op het moment van opname van het spaarverlof wordt bekeken of vervanging noodzakelijk is. Bij overlijden van een medewerker die gespaard heeft dient het gespaarde bedrag te worden uitbetaald aan de nabestaanden.		
Portefeuillehouder:	E. van Lente		
Budgethouder:	Afdelingshoofd Concern		
Balanspost:	2020444 (79106346)		

Nummer 5

Bestemmingsreserve: Ontsluiting Bedum		Stand per 1 januari 2017 : €	1.000.000
		Verwachte toevoegingen: €	0
		Verwachte onttrekkingen: €	1.000.000
Beschrijving doel etc.: Reservering voor onze gemeentelijke bijdrage in een rondweg ter ontlasting van de Wilhelminalaan en de Stationsweg.			
Gebruik reserve:			
Toevoeging:	--		
Onttrekking:	De onttrekking van € 1.000.000 is geraamd in 2018.		
Boven-/ ondergrens:	Niet vastgesteld.		
Opmerkingen:	Door vaststelling van de begroting 2014 heeft uw raad besloten een bedrag van € 1.000.000,-- te bestemmen voor de rondweg Bedum.		
Portefeuillehouder:	J. de Vries		
Budgethouder:	Afdelingshoofd VROM		
Balanspost:	2020700 (79107040)		

Nummer 6

Bestemmingsreserve: Overlopende budgetten		Stand per 1 januari 2017 : €	0
		Verwachte toevoegingen: €	P.M.
		Verwachte onttrekkingen: €	P.M.
Beschrijving doel etc.:			
Het veiligstellen van budgetten uit een bepaald jaar waarvan de uitgaven in een volgend jaar plaatsvinden.			
Gebruik reserve:			
Toevoeging:	Jaarlijks in maart/april via een voorstel aan de raad voor overheveling van budgetten van het vorig dienstjaar naar het lopend dienstjaar.		
Onttrekking:	Het overgehevelde budget van het vorige dienstjaar wordt in het lopende dienstjaar toegevoegd aan de diverse exploitatie budgetten van het lopende dienstjaar.		
Boven-/ ondergrens:	Niet vastgesteld.		
Opmerkingen:	Omdat hier sprake is van resultaatbestemming dient besluitvorming tot toevoeging aan de reserve plaats te vinden door de raad. Daarom is besloten om hiervoor jaarlijks in maart/april een voorstel aan de raad te doen. Overboeking vindt dan ook direct plaats naar het lopend dienstjaar waardoor budgethouders de overgehevelde budgetten formeel kunnen gaan gebruiken.		
Portefeuillehouder:	J.W. v.d. Kolk		
Budgethouder:	Afdelingshoofd Middelen		
Balanspost:	2020800 (79107010)		

Nummer 7

Bestemmingsreserve: Instrumenten/uniformen		Stand per 1 januari 2017 : €	23.329
		Verwachte toevoegingen: €	1.951
		Verwachte onttrekkingen: €	P.M.
Beschrijving doel etc.:			
Vorming van een reserve om bijdragen te kunnen verstrekken aan muziekverenigingen voor de aanschaf van instrumenten en uniformen.			
Gebruik reserve:			
Toevoeging:	Jaarlijks € 1.951,00 ten laste van product 62000 "Mutaties in de reserves"		
Onttrekking:	Op aanvraag. Maximaal 10% van de kosten.		
Boven-/ ondergrens:	Niet vastgesteld.		
Opmerkingen:	Geen.		
Portefeuillehouder:	J. de Vries		
Budgethouder:	Coördinator Welzijn		
Balanspost:	2020198 (79103941)		

Nummer 8

Bestemmingsreserve: Kinderopvang		Stand per 1 januari 2017 : €	27.658
		Verwachte toevoegingen: €	0
		Verwachte onttrekkingen: €	P.M.
Beschrijving doel etc.:			
Budget voor financiële afdekking van het beleid t.b.v. kinderopvang in de breedste zin van het woord.			
Gebruik reserve:			
Toevoeging:	Geen.		
Onttrekking:	In de vergadering van het college van burgemeester en wethouders van 23 november 2010 is besloten de bestemmingsreserve kinderopvang in te zetten voor de uitwerking van de wet OKE (Ontwikkelingskansen door Kwaliteit en Educatie).		
Boven-/ ondergrens:	Niet vastgesteld.		
Opmerkingen:	Geen.		
Portefeuillehouder:	M. van Dijk		
Budgethouder:	Coördinator Welzijn		
Balanspost:	2020376 (79105648)		

Nummer 9

Bestemmingsreserve: Groot onderhoud dorpshuizen		Stand per 1 januari 2017 : €	38.380
		Verwachte toevoegingen: €	5.000
		Verwachte onttrekkingen: €	P.M.
Beschrijving doel etc.:			
Reserve om bijdragen te kunnen verstrekken in het groot onderhoud van dorpshuizen en verenigingsgebouwen.			
Gebruik reserve:			
Toevoeging:	Jaarlijks € 5.000,00 ten laste van product 62000 "Mutaties in de reserves".		
Onttrekking:	Op aanvraag: maximaal 75% van de onderhoudskosten. Er liggen geen claims op deze reserve.		
Boven-/ ondergrens:	Niet vastgesteld		
Opmerkingen:	Geen.		
Portefeuillehouder:	J.W. v.d. Kolk		
Budgethouder:	Coördinator Welzijn		
Balanspost:	2020185 (79103844)		

Nummer 10

Bestemmingsreserve: Gemeentelijk monumentenbeleid		Stand per 1 januari 2017 : €	11.601
		Verwachte toevoegingen: €	P.M.
		Verwachte onttrekkingen: €	10.000
Beschrijving doel etc.:			
Buffer voor de uitvoering van het monumentbeleid.			
Gebruik reserve:			
Toevoeging:	Het niet verbruikte deel van de jaarlijkse exploitatie (produkt 628100) wordt in deze reserve gestort.		
Onttrekking:	In 2017 wordt een bedrag van € 10.000 onttrokken voor subsidie aan de Stichting Oude Groninger Kerken voor instandhouding van de kerk in Onderdendam.		
Boven-/ ondergrens:	Niet vastgesteld.		
Opmerkingen:	Geen.		
Portefeuillehouder:	J. de Vries		
Budgethouder:	Afdelingshoofd VROM		
Balanspost:	2020088 (79102845)		

Nummer 11

Bestemmingsreserve: Bovenwijkse kosten Ter Laan 4		Stand per 1 januari 2017 : €	117.903
		Verwachte toevoegingen: €	
		Verwachte onttrekkingen: €	P.M.
Beschrijving doel etc.:			
Bovenwijkse voorzieningen t.g.v. Ter Laan 4			
Gebruik reserve:			
Toevoeging:	Tot 1 januari 2017 werd een opslag van € 2,50 per m2 verkochte bouwgrond gereserveerd. Ingaande 1 januari 2017 wordt geen bijdrage meer berekend en wordt derhalve niets meer toegevoegd aan de bestemmingsreserve.		
Onttrekking:	Niet geplande uitgaven voor werkzaamheden buiten het plangebied gelegen.		
Boven-/ ondergrens:	Bovengrens werd bepaald in de exploitatieopzet. Geen ondergrens bepaald.		
Opmerkingen:	De herziene exploitatieopzet Ter Laan 4 per 1 januari 2017 is door uw raad op 18 mei 2017 vastgesteld. In de exploitatieopzet is tot dusver rekening gehouden met een omvang van de bestemmingsreserve van € 117.903 voegen.		
Portefeuillehouder:	J. de Vries		
Budgethouder:	Afdelingshoofd VROM		
Balanspost:	2020400 (79106940)		

Nummer 12

Bestemmingsreserve: Bovenwijkse kosten Vogelzang		Stand per 1 januari 2017 : €	15.121
		Verwachte toevoegingen: €	--
		Verwachte onttrekkingen: €	P.M.
Beschrijving doel etc.: Bovenwijkse voorzieningen t.g.v. locatie Vogelzang.			
Gebruik reserve:			
Toevoeging:	Een opslag van € 2,50 per m2 verkochte bouwgrond.		
Onttrekking:	Niet geplande uitgaven voor werkzaamheden buiten het plangebied gelegen.		
Boven-/ ondergrens:	Bovengrens is bepaald in de exploitatieopzet. Geen ondergrens bepaald.		
Opmerkingen:	Er wordt niets meer toegevoegd.		
Portefeuillehouder:	J. de Vries		
Budgethouder:	Afdelingshoofd VROM		
Balanspost:	2020970 (79107240)		

Nummer 13

Bestemmingsreserve: Herstructureringsfonds		Stand per 1 januari 2017 : €	940.068
		Verwachte toevoegingen: €	351.139
		Verwachte onttrekkingen: €	896.778
Beschrijving doel etc.:			
Vorming van een reserve voor het verrichten van onderzoeken en het bijdragen in herstructureringsprojecten binnen de gemeente Bedum.			
Gebruik reserve:			
Toevoeging:	De reserve wordt gevuld met incidentele opbrengsten uit grondverkoop etc. en positieve resultaten van exploitaties van bestemmingsplannen. Ook wordt het nog niet bestede (structurele) budget voor (kapitaallasten van) het Centrumplan jaarlijks gestort. Tot 1 januari 2017 werd de reserve gevuld met de daartoe opgenomen opslag in de exploitatie van Ter Laan 4. Toevoegingen: - structurele toevoeging (meerjarenraming t/m 2018) € 351.139		
Onttrekking:	Het verrichten van onderzoeken en het bijdragen in herstructureringsprojecten binnen de gemeente Bedum. Onttrekkingen/claims: - bijdrage gemeente sanering gasfabrieklocatie € 360.000 - Bederawalda/Centrumplannen € 6.778 - Gemeentelijke bijdrage De Plank € 450.000 - Planvorming Centrum € 80.000		
Boven-/ ondergrens:	Niet vastgesteld.		
Opmerkingen:			
Portefeuillehouder:	J. de Vries		
Budgethouder:	Afdelingshoofd VROM		
Balanspost:	2020950 (79107035)		

Nummer 14

Bestemmingsreserve: Onderhoud begraafplaatsen		Stand per 1 januari 2017 : €	467.339
		Verwachte toevoegingen: €	--
		Verwachte onttrekkingen: €	25.000
Beschrijving doel etc.:			
Reserve voor het toekomstig onderhoud van de begraafplaatsen (waaronder onderhoud graven).			
Gebruik voorziening:			
Toevoeging:	--		
Onttrekking:	Jaarlijks wordt € 25.000,00 onttrokken aan de reserve ten gunste van de exploitatie.		
Boven-/ ondergrens:	Niet vastgesteld.		
Opmerkingen:	Geen.		
Portefeuillehouder:	J.W. v.d. Kolk		
Budgethouder:	Afdelingshoofd Middelen		
Balanspost:	2020004 (79102049)		

Nummer 15

Bestemmingsreserve: Onderhoud wegen		Stand per 1 januari 2017 : €	1.545.853
		Verwachte toevoegingen: €	P.M.
		Verwachte onttrekkingen: €	P.M.
Beschrijving doel etc.:			
Doel is om de jaarlijkse fluctuaties in de kosten van onderhoud wegen op te kunnen opvangen.			
Gebruik voorziening:			
Toevoeging:	Jaarlijkse exploitatie-overschotten op basis van onderhoudsplan.		
Onttrekking:	Jaarlijkse exploitatietekorten op basis van onderhoudsplan.		
Boven-/ ondergrens:	Niet vastgesteld. Er dient aansluiting te zijn met het Beheerplan wegen 2014-2018.		
Opmerkingen:	Geen.		
Portefeuillehouder:	J. de Vries		
Budgethouder:	Afdelingshoofd Openbare Werken		
Balanspost:	2020130 (79103349)		

Nummer 16

Bestemmingsreserve: Bruggen		Stand per 1 januari 2014 : €	102.497
		Verwachte toevoegingen: €	P.M.
		Verwachte onttrekkingen: €	P.M.
Beschrijving doel etc.:			
Middelen voor planmatig onderhoud van de gemeentelijke bruggen.			
Gebruik voorziening:			
Toevoeging:	Jaarlijkse exploitatie-overschotten op het onderhoudsbudget voor gemeentelijke bruggen.		
Onttrekking:	Jaarlijkse exploitatie-tekorten op het onderhoudsbudget voor gemeentelijke bruggen.		
Boven-/ ondergrens:	Niet vastgesteld. Er dient aansluiting te zijn met het Beheerplan bruggen 2016-2020.		
Opmerkingen:	Geen.		
Portefeuillehouder:	J. de Vries		
Budgethouder:	Afdelingshoofd Openbare Werken		
Balanspost:	2020500 (79106740)		

Nummer 17

Bestemmingsreserve: Sociaal Domein		Stand per 1 januari 2017 : €	1.205.023
		Verwachte toevoegingen: €	P.M.
		Verwachte onttrekkingen: €	P.M.
Beschrijving doel etc.:			
Reserve voor overschotten en tekorten op de invoering/uitvoering van regelingen in het sociale domein (Participatiewet, Jeugdzorg, WMO) .			
Gebruik reserve:			
Toevoeging:	Indien er een overschot is op de kosten van invoering/uitvoering.		
Onttrekking:	Indien er een tekort is op de kosten van invoering/uitvoering.		
Boven-/ ondergrens:	Geen.		
Opmerkingen:	Met de invoering van de nieuwe Participatiewet, Jeugdzorg en uitbreiding van de taken onder de WMO, gaan de nodige financiële onzekerheden gepaard. Om deze enigszins te kunnen opvangen, is deze bestemmingsreserve gevormd.		
Portefeuillehouder:	M. van Dijk		
Budgethouder:	Coördinator Welzijn		
Balanspost:	2020750 (79107050)		

Nummer 18

Bestemmingsreserve: Scholenprogramma		Stand per 1 januari 2017 : €	0
		Verwachte toevoegingen: €	760.086
		Verwachte onttrekkingen: €	760.086
Beschrijving doel etc.:			
Reservering van (via algemene uitkering) ontvangen vergoeding voor het “pluspakket” van het scholenprogramma.			
Gebruik voorziening:			
Toevoeging:	Bij de jaarrekening 2016 is een bedrag van € 760.086 bestemd voor het scholenprogramma. Dit bedrag is ontvangen via de algemene uitkering.		
Onttrekking:	Het bedrag wordt naar verwachting in 2017 geheel weer onttrokken ter dekking van de investeringen in de scholen.		
Boven-/ ondergrens:	Geen.		
Opmerkingen:	Geen.		
Portefeuillehouder:	M. van Dijk		
Budgethouder:	Afdelingshoofd VROM		
Balanspost:	2020980 (79107340)		

Nummer 19

Bestemmingsreserve: Bevingschadeherstel gemeentelijke gebouwen		Stand per 1 januari 2017 : €	0
		Verwachte toevoegingen: €	222.340
		Verwachte onttrekkingen: €	222.340
Beschrijving doel etc.:			
Reservering van ontvangen vergoeding van de NAM voor herstel bevingsschade van gemeentelijke gebouwen.			
Gebruik voorziening:			
Toevoeging:	Bij de jaarrekening 2016 is een bedrag van € 222.340 bestemd voor nog uit te voeren schadeherstel gemeentelijke gebouwen als gevolg van bevingschade. Dit bedrag is ontvangen van de NAM.		
Onttrekking:	Onttrekking zal de komende jaren plaatsvinden indien de bevingschade wordt hersteld.		
Boven-/ ondergrens:	Geen.		
Opmerkingen:	Geen.		
Portefeuillehouder:	E. van Lente		
Budgethouder:	Afdelingshoofd VROM		
Balanspost:	2020990 (79107350)		

Voorzieningen

Nummer 20

Voorziening: Wethouderspensioenen c.a.		Stand per 1 januari 2017 : €	1.832.286
		Verwachte toevoegingen: €	151.875
		Verwachte onttrekkingen: €	51.875
Beschrijving doel etc.:			
Wethouders zijn niet aangesloten bij een pensioenfonds. Gemeenten moeten voor hun pensioen sparen. Het doel van de voorziening wethouderspensioenen is het vormen van een buffer om te kunnen voldoen aan de toekomstige pensioenverplichtingen.			
Gebruik voorziening:			
Toevoeging:	Jaarlijks wordt een bedrag van 151.875 geraamd als toevoeging ten laste van de exploitatie.		
Onttrekking:	Jaarlijks worden de werkelijke aanspraken (geraamd op 51.875) onttrokken aan de voorziening.		
Boven-/ ondergrens:	Jaarlijks dienen o.b.v. actuariële berekeningen de verplichtingen te worden berekend en de voorziening op peil te worden gebracht. Dit gebeurt bij de opstelling van de jaarrekening.		
Opmerkingen:	Bij Loyalis is een overlijdensrisicoverzekering afgesloten. Hierin is geregeld dat in geval van overlijden van een wethouder (voormalig wethouder) er een nabestaanden uitkering wordt ontvangen tot 65 jaar. Deze voorziening behoeft dan niet te worden aangesproken. In de berekening van de omvang van de voorziening is derhalve geen rekening gehouden met mogelijke uitbetaling van een nabestaandenuitkering tot 65 jaar.		
Portefeuillehouder:	E. van Lente		
Budgethouder:	Afdelingshoofd Concern		
Balanspost:	2030081 (79108344)		

Nummer 21

Voorziening: Onderhoud gemeentelijke gebouwen		Stand per 1 januari 2014: €	865.816
		Verwachte toevoegingen: €	184.059
		Verwachte onttrekkingen: €	P.M.
Beschrijving doel etc.			
Middelen voor het plegen van onderhoud aan de gemeentelijke gebouwen.			
Gebruik voorziening:			
Toevoeging:	Ten laste van de exploitatie vindt een jaarlijkse storting in de voorziening plaats ten bedrage van € 184.059.		
Onttrekking:	Onttrekking vindt plaats op basis van de werkelijke kosten van het onderhoud.		
Boven-/ ondergrens:	Niet vastgesteld. Er dient aansluiting te zijn met het in 2010 vastgestelde meerjarig onderhoudsplan voor alle gemeentelijke gebouwen 2011-2019.		
Opmerkingen:	Geen.		
Portefeuillehouder:	E. van Lente		
Budgethouder:	Afdelingshoofd VROM		
Balanspost:	2030052 (79108043)		

Nummer 22

Voorziening: Egalisatie afvalstoffenheffing		Stand per 1 januari 2014 : €	157.305
		Verwachte toevoegingen: €	P.M.
		Verwachte onttrekkingen: €	P.M.
Beschrijving doel etc.:			
Voorziening voor het opvangen van schommelingen in de tarieven.			
Gebruik voorziening:			
Toevoeging:	Jaarlijks indien er een positief saldo ontstaat op de diverse posten die meespelen in de berekening van het tarief (overdekking van het vastgestelde dekkingpercentage).		
Onttrekking:	Jaarlijks indien er een negatief saldo ontstaat op de diverse posten die meespelen in de berekening van het tarief (onderdekking van het vastgestelde dekkingpercentage).		
Boven-/ ondergrens:	Niet vastgesteld.		
Opmerkingen:	Geen.		
Portefeuillehouder:	J.W. v.d. Kolk		
Budgethouder:	Afdelingshoofd Middelen/Ruimte		
Balanspost:	2020334 (79105240)		

Nummer 23

Voorziening: Egalisatie rioolheffing		Stand per 1 januari 2017 : €	1.395.225
		Verwachte toevoegingen: €	P.M.
		Verwachte onttrekkingen: €	P.M.
Beschrijving doel etc.:			
Voorziening voor het opvangen van schommelingen in de tarieven.			
Gebruik reserve:			
Toevoeging:	Jaarlijks indien er een positief saldo ontstaat op de diverse posten die meespelen in de berekening van het tarief (overdekking van het vastgestelde dekkingspercentage).		
Onttrekking:	Jaarlijks indien er een negatief saldo ontstaat op de diverse posten die meespelen in de berekening van het tarief (onderdekking van het vastgestelde dekkingspercentage).		
Boven-/ ondergrens:	Niet vastgesteld.		
Opmerkingen:	Geen.		
Portefeuillehouder:	J. de Vries		
Budgethouder:	Afdelingshoofd VROM		
Balanspost:	2020321 (79105143)		

7. Ingangsdatum.

Deze nota reserves en voorzieningen treedt in werking met ingang van 1 januari 2017.